

Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava

Lepčić, Ivana

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Međimurje in Čakovec / Međimursko veleučilište u Čakovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:110:756825>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-11-09**

Repository / Repozitorij:

[Polytechnic of Međimurje in Čakovec Repository - Polytechnic of Međimurje Undergraduate and Graduate Theses Repository](#)

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Ivana Lepčić, 313026442

Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava

Završni rad

Čakovec, rujan 2024.

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
STRUČNI PRIJEDIPLOMSKI STUDIJ MENADŽMENT TURIZMA I
SPORTA

Ivana Lepčić, 313026442

Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava

Comparison of continental football championships

Završni rad

Mentor:

dr. sc. Tomislav Hublin, v. pred.

Čakovec, rujan 2024.

Prijava obrane završnog/diplomskog rada

MEĐIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU

PRIJAVA TEME I OBRANE ZAVRŠNOG/DIPLOMSKOG RADA

Stručni prijediplomski studij:

Računarstvo Održivi razvoj Menadžment turizma i sporta

Stručni diplomski studij Menadžment turizma i sporta:

Pristupnik: Ivana Lepi, JMBAG: 313026442
(ime i prezime)

Kolegij: Sustavi natjecanja u sportu
(na kojem se piše rad)

Mentor: Tomislav Hublin
(ime i prezime, naziv)

Naslov rada: Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava

Naslov rada na engleskom jeziku: Comparison of continental football championships

- Članovi povjerenstva: 1. Ivana Bujan Katanec, prof. struč. stud., predsjednik
(ime i prezime, naziv)
2. Ivan Hegeduš, v. pred., član
(ime i prezime, naziv)
3. Tomislav Hublin, v. pred., mentor
(ime i prezime, naziv)
4. Andrijana Kos Kavran, prof. struč. stud., zamjenski član
(ime i prezime, naziv)

Broj zadatka: 2023-MTS-37

Kratki opis zadatka: Nogomet je prema svim relevantnim istraživanjima najpopularniji sport na svijetu i igra se na svim kontinentima. Na razini nogometnih reprezentacija Svjetsko prvenstvo u nogometu predstavlja najveće i najvažnije natjecanje. Odmah nakon njega najveće i značajnije imaju kontinentalna nogometna prvenstva. Cilj ovog rada je usporedba organizacije kontinentalnih nogometnih prvenstava za reprezentacije. Usporedba obuhvaća i sustav natjecanja prema kojem se natjecanje provodi te razne ekonomske i imbenike.

Datum: 3.9.2024.

Potpis mentora:

Predgovor

U današnjem svijetu, gdje se sportske manifestacije iz godine u godinu nadmašuju u popularnosti i globalnom utjecaju, analiza sportskih događaja postaje sve važnija. U tom kontekstu, kontinentalna nogometna prvenstva predstavljaju intrigantnu temu istraživanja. Ovaj završni rad nastao je s ciljem usporedbe kontinentalnih nogometnih prvenstava, s posebnim osvrtom na ključne razlike i sličnosti među njima. Odabrana tema pružila mi je priliku istražiti složene dinamike i karakteristike koje oblikuju ovu vrstu sportskog natjecanja.

Iznimno sam zahvalna svojem mentoru, gospodinu mag. cin. Tomislavu Hublinu, čiji su savjeti, stručnost i podrška bili ključni tijekom cijelog procesa izrade ovog rada. Ovaj završni rad posvećujem svima koji su me podržavali tijekom akademskog putovanja, a posebno roditeljima i partneru koji su uvijek vjerovali u moje sposobnosti.

Sažetak

Nogomet je prema svim relevantnim istraživanjima najpopularniji sport na svijetu i igra se na svim kontinentima. Na razini nogometnih reprezentacija, Svjetsko prvenstvo u nogometu predstavlja najveće i najvažnije natjecanje. Odmah nakon njega najveći značaj imaju kontinentalna nogometna prvenstva. U analizi rada vidljivo je da je Europsko prvenstvo najprofitabilnije i najpopularnije kontinentalno nogometno prvenstvo. Europsko prvenstvo okuplja najbolje reprezentacije Europe i često pruža spektakularne utakmice koje privlače globalnu publiku. Copa America, prvenstvo Južne Amerike, poznato je po tehničkoj kvaliteti nogometa i strastvenim navijačima. Afrički kup nacija je važan za promociju nogometa na afričkom kontinentu i otkriva mnoge talentirane igrače. Azijski kup također raste u popularnosti, potpomognut razvojem nogometa u zemljama poput Japana i Južne Koreje, dok CONCACAF Gold Cup postaje sve važniji za nogomet u Sjevernoj i Srednjoj Americi. Iako Europsko prvenstvo dominira po popularnosti i financijskoj uspješnosti, svako kontinentalno prvenstvo ima jedinstvenu ulogu u razvoju i promociji nogometa na svom kontinentu. Razlike u stilu igre, organizaciji i povijesti svakog prvenstva čine globalni nogomet raznolikim i dinamičnim. Cilj ovog rada je usporedba organizacije kontinentalnih nogometnih prvenstava za reprezentacije. Usporedba će obuhvatiti sustav natjecanja prema kojem se natjecanje provodi te razne ekonomske učinke.

Ključne riječi: *usporedba, kontinentalna nogometna prvenstva, razlike, sličnosti, nogometna kultura.*

Abstract

Football, according to all relevant research, is the most popular sport in the world and is played on every continent. At the level of national football teams, the FIFA World Cup represents the largest and most important competition. Immediately following it, the continental football championships hold the greatest significance. An analysis shows that the European Championship is the most profitable and popular continental football championship. The European Championship gathers the best teams from Europe and often provides spectacular matches that attract a global audience. Copa America, the South American championship, is known for the technical quality of football and passionate fans. The African Cup of Nations is important for promoting football on the African continent and reveals many talented players. The Asian Cup is also growing in popularity, supported by the development of football in countries like Japan and South Korea, while the CONCACAF Gold Cup is becoming increasingly important for football in North and Central America. Although the European Championship dominates in terms of popularity and financial success, each continental championship has a unique role in the development and promotion of football on its continent. Differences in playing style, organization, and history of each championship make global football diverse and dynamic. The aim of this paper is to compare the organization of continental football championships for national teams. The comparison will include the competition system under which the tournament is conducted and various economic impacts.

Key words: *comparison, continental football championships, differences, similarities, football culture.*

Popis korištenih kratica

UEFA Union of European Football Associations

FIFA The Federation Internationale de Football Association

CONMEBOL Confederacion Sudamericana de Futbol

CAF Confederation of African Football

CONCACAF The Confederation of North, Central America and Caribbean Association Football

OFC Oceania Football Confederation

SADRŽAJ

1.	UVOD	1
2.	RAZVOJ KONTINENTALNIH TURNIRA U NOGOMETU	3
2.1.	Početak kontinentalnih turnira	3
3.	PREGLED KONTINENTALNIH NOGOMETNIH PRVENSTAVA	4
3.1.	Južnoameričko prvenstvo – Copa America	4
3.2.	Azijski kup - AFC	4
3.3.	Afrički kup nacija - AFCON	5
3.4.	Europsko prvenstvo – UEFA Euro	5
3.5.	Oceanija kup	6
3.6.	Gold Cup – Sjeverna i Srednja Amerika	6
4.	SUSTAV NATJECANJA	7
4.1.	Europsko prvenstvo	8
4.1.1.	Kvalifikacije	8
4.2.	Južnoameričko nogometno prvenstvo	9
4.2.1.	Kvalifikacije	9
4.3.	Afrički kup nacija	10
4.3.1.	Kvalifikacije	10
4.4.	Azijski kup	11
4.4.1.	Kvalifikacije	11
4.5.	Gold Cup	12
4.5.1.	Kvalifikacije	12
4.6.	OFC Kup nacija	13
4.6.1.	Kvalifikacije	13
5.	EKONOMSKI UČINCI KONTINENTALNIH PRVENSTAVA	15
5.1.	Prihodi od medijskih prava	15
5.2.	Sponzorstva i oglašavanje	16
5.3.	Utjecaj na lokalnu ekonomiju	17
5.4.	Troškovi organizacije i infrastruktura	18
5.5.	Tablični prikaz ekonomskih učinaka	19
6.	KVALITETA IGRE I POPULARNOST	21
6.1.	Broj gledatelja i medijska pokrivenost	21
6.1.1.	UEFA Euro	21
6.1.2.	Copa America	22
6.1.3.	Gold Cup	22

6.1.4.	Afrički kup	22
6.1.5.	Azijski kup	22
6.1.6.	Oceanija kup.....	23
6.2.	Utjecaj na lokalni i globalni nogomet	23
6.2.1.	UEFA Euro	23
6.2.2.	Copa America	23
6.2.3.	Gold Cup	24
6.2.4.	Afrički kup nacija.....	24
6.2.5.	Azijski kup	24
6.2.6.	Oceanija kup.....	24
6.3.	Razina konkurencije i kvaliteta reprezentacije.....	25
6.3.1.	UEFA Euro	25
6.3.2.	Copa America	25
6.3.3.	Gold Cup	25
6.3.4.	Afrički kup	25
6.3.5.	Azijski kup	26
6.3.6.	Oceanija kup.....	26
7.	KOMPARATIVNA ANALIZA	27
7.1.	Razlike i sličnosti u organizaciji	27
7.2.	Utjecaj kulturnih i regionalnih faktora	27
7.3.	Ekonomski pokazatelji i uspješnost	28
8.	BUDUĆNOST KONTINENTALNIH NOGOMETNIH PRVENSTAVA	29
9.	ZAKLJUČAK	30
10.	LITERATURA	32

1. UVOD

U današnjem globaliziranom svijetu nogomet nije samo najpopularniji sport, već je i središnja točka kulturnih, društvenih i ekonomskih interakcija diljem svijeta. Nogometna natjecanja, osobito kontinentalna prvenstva, predstavljaju vrhunske sportske događaje i nude jedinstvenu priliku za promociju identiteta, nacionalnog ponosa te poticanje međunarodne suradnje. Ovo istraživanje usredotočuje se na usporedbu kontinentalnih nogometnih prvenstava s ciljem pružanja dubljeg uvida u njihove karakteristike, trendove i specifičnosti.

Kontinentalna nogometna prvenstva predstavljaju vrhunac natjecanja na pojedinom kontinentu, okupljajući najbolje momčadi iz različitih zemalja kako bi se borile za prestižne titule i krunu najbolje reprezentacije. Analizom i usporedbom takvih prvenstava možemo bolje razumjeti njihovu dinamiku, organizaciju te utjecaj na razvoj nogometa, kako na kontinentu, tako i globalno. Predmet ovog istraživanja obuhvaća analizu različitih kontinentalnih nogometnih prvenstava, uključujući UEFA Europsko prvenstvo, Copa America, Afrički kup nacija, Azijski kup, Gold Cup i Kup Oceanije.

Jedno relevantno istraživanje na temu usporedbe kontinentalnih nogometnih prvenstava je rad objavljen na ResearchGate-u, koji se bavi analizom međunarodnih stilova igre koristeći socijalnu mrežnu analizu za usporedbu golova na EURO i Copa America prvenstvima. McLean, Salmon, Gorman, Naughton i Solomon (2017) u radu otkrivaju značajne razlike i sličnosti u taktičkim pristupima timova iz Europe i Južne Amerike, pružajući vrijedne uvide u način na koji različite regije pristupaju igri nogometa. Ključne spoznaje uključuju da europske momčadi teže discipliniranijim i strukturiranijim stilovima igre, dok južnoameričke momčadi često naglašavaju kreativnost i individualne vještine.

Drugi važan izvor je također istraživanje objavljeno na ResearchGate-u (McLean i dr. 2017) koje se fokusira na determinante uspjeha u međunarodnim nogometnim natjecanjima, uključujući kontinentalna prvenstva. Ovo istraživanje ističe kako ekonomski i infrastrukturni faktori, zajedno s povijesnim i kulturnim aspektima, značajno utječu na performanse timova u kontinentalnim natjecanjima te kako se ti faktori razlikuju među različitim konfederacijama. Primjerice, rezultati pokazuju da bogatije zemlje s boljom sportskom infrastrukturom i duljom nogometnom tradicijom imaju veće šanse za uspjeh na međunarodnoj sceni.

Svrha ovog istraživanja jest pružiti dublje razumijevanje kontinentalnih nogometnih prvenstava kako bi se identificirali ključni faktori njihove uspješnosti i mogućnosti za

unapređenje. Ključni ciljevi uključuju pružanje relevantnih informacija i analiza statističkih podataka koji će omogućiti donošenje informiranih odluka u vezi s organizacijom, promocijom i razvojem kontinentalnih nogometnih prvenstava.

Izvori podataka za ovo istraživanje uključuju službene izvore kao što su FIFA, UEFA, CONMEBOL, CAF, CONCACAF i OFC, te relevantne akademske izvore, novinske članke, statističke baze podataka i stručnu literaturu iz područja sportske analitike i upravljanja. Pri prikupljanju i obradi podataka koristit će se kvantitativne metode analize kao što su statistička i komparativna analiza.

2. RAZVOJ KONTINENTALNIH TURNIRA U NOGOMETU

Razvoj kontinentalnih turnira u nogometu predstavlja fascinantna put koji se proteže kroz više desetljeća, oblikovan napretkom nogometne industrije, promjenama u globalnoj ekonomiji i rastućim ambicijama nogometnih saveza diljem svijeta. Ovi turniri, osim što okupljaju najbolje nogometne reprezentacije s kontinenta, imaju i dubok ekonomski, društveni i kulturni utjecaj na zemlje domaćine i globalnu nogometnu zajednicu.

Kroz povijest, kontinentalni turniri poput Europskog prvenstva, Copa America, Afričkog kupa nacija, Azijskog kupa i drugih, postali su nezaobilazni događaji u kalendaru nogometnih natjecanja. Svaki od ovih turnira nosi svoju jedinstvenu priču o rastu popularnosti nogometa u svojoj regiji, izazovima koje su morali savladati i utjecaju na globalnu nogometnu scenu.

2.1. Početak kontinentalnih turnira

Počeci kontinentalnih turnira u nogometu sežu u povijest ranog 20. stoljeća, kada su se zemlje počele organizirati i natjecati na međunarodnoj razini. Nogomet, kao brzo rastući sport, pronašao je svoj put do turnira koji su služili kao platforma za promicanje nogometnih talenata i slavljenje nacionalnog ponosa.

Prvi organizirani međunarodni turniri uglavnom su imali regionalni karakter i često su bili inicirani kao simbolički susreti između zemalja sličnih nogometnih ambicija. Kako Amy Tikkanen (2024) navodi, Copa America, osnovana 1916. godine, predstavljala je prvi takav kontinentalni turnir, okupljajući najbolje južnoameričke reprezentacije u borbi za prestižni naslov kontinentalnog prvaka. Od tada, Copa America je postala neizostavan dio nogometne tradicije Južne Amerike, evoluirajući i prilagođavajući se promjenama u nogometnom svijetu.

Europsko prvenstvo pridružilo se popisu kontinentalnih turnira 1960. godine kao odgovor na rastuću popularnost nogometa u Europi i potrebu za okupljanjem najboljih europskih reprezentacija. Počevši s malim brojem sudionika i jednostavnom strukturom natjecanja, Euro je tijekom godina rastao u popularnosti i značaju, postajući jedan od najprestižnijih nogometnih turnira u svijetu (FootballHistory.org, n.d.).

Kroz ove turnire, nogomet je postao simbol nacionalnog identiteta, ponosa i zajedništva, okupljajući nacije i regije u zajedničkom slavlju sporta. S vremenom, kontinentalni turniri su evoluirali i prilagodili se novim izazovima i prilikama koje su donosili modernizacija sporta i globalizacija medija.

3. PREGLED KONTINENTALNIH NOGOMETNIH PRVENSTAVA

Kontinentalna nogometna prvenstva okupljaju najbolje nacionalne timove s određenog kontinenta i pružaju uzbudljive utakmice koje privlače pozornost navijača diljem svijeta. Svako od tih prvenstva ima svoje karakteristike i tradicije te predstavlja vrhunac natjecateljskog duha među reprezentacijama.

3.1. Južnoameričko prvenstvo – Copa America

Copa America, ili Južnoameričko prvenstvo, jedno je od najprestižnijih i najstarije je kontinentalno nogometno natjecanje na svijetu. Osnovano 1916. godine, ovo natjecanje okuplja najbolje reprezentacije iz Južne Amerike, kontinent poznat po svojoj strastvenoj ljubavi prema nogometu.

Prvenstvo se prvobitno održavalo svake godine, a kasnije je prelazilo na različite formate i rasporede. Danas se uglavnom održava svake četiri godine, ali postoji i fleksibilnost u planiranju, kako bi se prilagodilo drugim velikim nogometnim događajima poput Svjetskog prvenstva i Olimpijskih igara (FootballHistory.org, n.d.).

Jedna od najfascinantnijih stvari o ovome prvenstvu je raznovrsnost stilova igre koju prikazuju timovi. Brazil je poznat po svojoj "samba" igri, s naglaskom na tehniku i kreativnost, dok Argentina često imponira svojom strastvenom i intenzivnom igrom. Urugvaj, sa svojom bogatom nogometnom tradicijom, često kombinira fizičku snagu s taktičkom disciplinom. Svaka reprezentacija donosi nešto jedinstveno, stvarajući turnir pun uzbuđenja i nepredvidljivih trenutaka.

Južnoameričko prvenstvo bilo je svjedok nevjerovatnih talenata i ikona svjetskog nogometa. Igrači poput Peléa i Diega Maradone, te u novije vrijeme, Lionela Messija i Neymara, ostavili su neizbrisiv trag na ovom natjecanju, donosivši trenutke čiste magije na terenu (Playermaker, n.d.).

3.2. Azijski kup - AFC

Azijski kup, poznat i kao AFC Asian Cup, najveće je i najprestižnije nogometno natjecanje u Aziji, organizirano od strane Azijske nogometne konfederacije (AFC). Od svog osnutka 1956.

godine, ovaj turnir okuplja reprezentacije iz cijele Azije, kontinenta koji se brzo razvija i raste u svijetu nogometa.

Natjecanje se održava svake četiri godine, a njegov značaj i prestiž raste sa svakim izdanjem. Azijski kup je prilika da se pokažu nogometne vještine i talenat, ali i da se prikažu bogate kulture i tradicije različitih azijskih nacija (Cox, B., n.d.).

Raznovrsnost timova koji sudjeluju na Azijskom kupu čini ga veoma zanimljivim. Reprezentacije poput Japana, Južne Koreje, Irana, Saudijske Arabije i Australije donose različite stilove igre i taktičke pristupe. Japan je poznat po svojoj disciplini i tehničkoj preciznosti, dok Južna Koreja imponira svojom brzinom i agilnošću. Iran se ističe fizičkom snagom i odlučnošću, dok Saudijska Arabija donosi strastvenu igru i nepredvidivost.

Jedna od ključnih karakteristika Azijskog kupa je njegova uloga u popularizaciji nogometa u regiji. Mnoge zemlje koriste ovo natjecanje kao platformu za razvoj svojih nogometnih infrastruktura i talenata. Također, turnir pruža priliku mladim igračima da se dokažu na međunarodnoj sceni i privuku pažnju skauta iz najjačih svjetskih liga.

3.3. Afrički kup nacija - AFCON

Povijest Afričkog kupa nacija seže u 1957. godinu kada je održan prvi službeni turnir. Od tada, natjecanje je evoluiralo u važan događaj koji simbolizira jedinstvo, sportski duh i razvoj afričkog nogometa. Kroz godine, Afrički kup nacija je postao platforma na kojoj afričke zemlje mogu pokazati svoje nogometne talente i natjecati se na međunarodnoj razini, a turnir se redovito održava svake dvije godine. AFCON je započeo kao mali turnir s tri reprezentacije, no s vremenom se proširio na 24 reprezentacije, što je omogućilo većem broju zemalja da sudjeluju. Egipat je najuspješnija reprezentacija s najviše osvojenih naslova, dok su reprezentacije poput Kameruna i Nigerije također ostavile dubok trag na natjecanju (Ghanaweb, n.d.).

3.4. Europsko prvenstvo – UEFA Euro

Europsko prvenstvo, poznato kao UEFA Euro, najznačajnije je nogometno natjecanje na europskom kontinentu, koje organizira Europska nogometna federacija "UEFA". Prvo izdanje održano je 1960. godine pod nazivom Europski kup nacija, a od tada se održava svake četiri godine. Natjecanje okuplja najbolje reprezentacije iz cijele Europe koje se bore za naslov

kontinentalnog prvaka. UEFA Euro započeo je kao turnir s četiri reprezentacije, no od 1980. godine broj sudionika postupno se povećavao. Od 1996. godine, natjecanje obuhvaća 16 timova, a od 2016. godine sudjeluje čak 24 reprezentacije. Europsko prvenstvo svjedočilo je mnogim nezaboravnim trenucima, uključujući trijumfe reprezentacija poput Njemačke i Španjolske, koje su osvojile najviše naslova. Prvenstvo je također poznato po dramatičnim utakmicama i iznenađenjima, kao što je pobjeda Grčke 2004. godine.

3.5. Oceanija kup

Oceanija kup najvažnije je nogometno natjecanje za reprezentacije Oceanije, koje organizira Oceanijska nogometna konfederacija "OFC". Prvo izdanje održano je 1973. godine, a turnir se od tada održava s promjenjivim rasporedom. OFC Nations Cup započeo je kao natjecanje koje uključuje reprezentacije iz malog broja zemalja Oceanije. sudionika varira, no natjecanje obično uključuje između 8 i 12 reprezentacija. Kup je poznat po dominaciji reprezentacija poput Novog Zelanda i Australije, koja je do 2006. godine bila član OFC-a. Turnir je također važan za razvoj nogometa u regiji, pružajući platformu manjim reprezentacijama da se natječu na međunarodnoj sceni (oceaniafootball.com, n.d.).

3.6. Gold Cup – Sjeverna i Srednja Amerika

Gold Cup najvažnije je nogometno natjecanje za reprezentacije Sjeverne i Srednje Amerike te Kariba, koje organizira Konfederacija nogometa Sjeverne, Srednje Amerike i Kariba "CONCACAF". Prvo izdanje održano je 1991. godine, a turnir se redovito održava svake dvije godine. Kup je naslijedio ranija regionalna natjecanja i postao glavno prvenstvo za reprezentacije ovog područja. Broj sudionika uključuje 12 do 16 reprezentacija. Također, kup je svjedočio mnogim nezaboravnim trenucima, uključujući dominaciju reprezentacija poput Meksika i Sjedinjenih Američkih Država (Inside World Football, 2019). Turnir je također poznat po uzbudljivim utakmicama i neočekivanim ishodima koji često mijenjaju nogometni pejzaž regije.

4. SUSTAV NATJECANJA

Nogomet je sport s bogatom tradicijom i velikom popularnošću diljem svijeta. Jedan od ključnih aspekata organizacije ovog sporta su sustavi natjecanja, koji definiraju način na koji se momčadi natječu i kako se određuje pobjednik. Različiti sustavi natjecanja pridonose različitim aspektima igre, odražavajući kulturne i organizacijske preference različitih regija i saveza.

Jedan od najčešćih sustava natjecanja je ligaški sustav. U ovom formatu, sve momčadi sudjeluju u natjecanju u kojem svaka momčad igra protiv svake druge momčadi u više kola. Ligaški sustav često koristi bodovni sustav gdje se pobjeda nagrađuje s tri boda, neriješen ishod donosi jedan bod, a poraz ne donosi bodove. Na kraju sezone, momčad s najviše bodova proglašava se prvakom. Ovaj sustav omogućuje dosljedno praćenje forme momčadi tijekom sezone i nagrađuje konzistentnost i dugoročnu kvalitetu. Primjeri ovog sustava su engleska Premier liga, španjolska La Liga i mnoge druge nacionalne lige diljem svijeta.

Knockout sustav, ili sustav eliminacije, je još jedan uobičajen oblik natjecanja, posebno popularan u kup natjecanjima. U ovom formatu, momčadi se natječu u pojedinačnim utakmicama, a poražena momčad odmah ispada iz natjecanja. Pobjednici napreduju do sljedećeg kruga, sve dok ne ostane samo jedna momčad koja osvaja naslov. Ovaj sustav povećava dramu i neizvjesnost natjecanja jer svaka utakmica može biti odlučujuća. Primjeri su FA Cup u Engleskoj i mnogi nacionalni kupovi, kao i eliminacijske faze međunarodnih turnira poput Lige prvaka.

Kombinacija ligaškog i knockout sustava također je često korištena, posebno u međunarodnim natjecanjima. Sustav knockout s dvokružnim susretima omogućuje momčadima da igraju dvije utakmice – jednu kod kuće i jednu u gostima. Pobjednik se određuje prema ukupnom rezultatu obje utakmice. Ako je rezultat izjednačen, dodatna pravila kao što su produžeci ili izvođenje jedanaesteraca mogu odlučiti pobjednika. Ovaj sustav smanjuje utjecaj pojedinačnih nesreća i daje momčadima priliku za nadoknadu lošeg rezultata u jednoj utakmici.

Izbor sustava natjecanja ovisi o različitim faktorima kao što su broj sudionika, trajanje natjecanja, tradicija i specifični ciljevi organizatora. Bez obzira na odabrani format, cilj je uvijek isti – osigurati pošteno, uzbudljivo i kompetitivno natjecanje koje će oduševiti ljubitelje nogometa širom svijeta. Različiti sustavi natjecanja obogaćuju nogometnu kulturu i omogućuju raznovrsnost pristupa organizaciji ovog voljenog sporta.

4.1. Europsko prvenstvo

Sustav natjecanja za EURO 2024 sastoji se od nekoliko faza, počevši od grupne faze pa sve do finala. Na završnom turniru sudjeluju 24 momčadi koje su podijeljene u šest grupa po četiri momčadi. Svaka momčad unutar svoje grupe igra po tri utakmice, nakon čega se donosi odluka o prolasku u sljedeću fazu.

Nakon završetka grupne faze, osam momčadi završava svoje natjecanje i odlazi kući. Dalje prolaze prvoplasirane i drugoplasirane momčadi iz svake grupe, čime se dobiva ukupno 12 momčadi. Uz njih, prolazak dalje ostvaruju i četiri najbolje trećeplasirane momčadi, što čini ukupno 16 momčadi koje nastavljaju natjecanje.

Nakon grupne faze slijedi faza na ispadanje koja uključuje osminu finala, četvrtfinala, polufinala i finala. Utakmice u ovoj fazi igraju se po sistemu eliminacije, pri čemu gubitnik ispada iz natjecanja. Ako utakmica završi neodlučeno nakon 90 minuta igre, igraju se produžeci, dva puta po 15 minuta. Ukoliko ni nakon produžetaka nema pobjednika, o prolasku odlučuje izvođenje jedanaesteraca.

4.1.1. Kvalifikacije

Sve nacionalne reprezentacije koje žele sudjelovati na Europskom prvenstvu moraju se prijaviti za kvalifikacije. Nakon prijave, UEFA provodi ždrijeb kako bi podijelila reprezentacije u različite kvalifikacijske skupine. Broj skupina i broj timova u svakoj skupini može varirati, ovisno o ukupnom broju prijavljenih ekipa.

Kvalifikacije su podijeljene u nekoliko krugova. Prvi krug su kvalifikacijske skupine. Timovi su podijeljeni u skupine, obično od 5 do 6 timova po skupini. Svaka ekipa igra protiv svake druge ekipe iz svoje skupine dva puta - jednom kod kuće i jednom u gostima. Bodovi se dodjeljuju prema standardnom sustavu (3 boda za pobjedu, 1 bod za neriješen rezultat, 0 bodova za poraz). Na kraju grupne faze, najbolje rangirane ekipe iz svake skupine izravno se kvalificiraju za završni turnir. Broj timova koji se izravno kvalificiraju ovisi o formatu turnira koji je na snazi.

Drugi krug je play off. Timovi koji se nisu izravno kvalificirali kroz grupnu fazu, ali su imali dobar učinak u UEFA Ligi nacija, imaju drugu priliku kroz play-off sustav. Play-off se sastoji od polufinala i finala unutar četiri 'puteva', pri čemu svaki 'put' uključuje četiri tima.

Pobjednici svake finalne utakmice play-offa osiguravaju preostala mjesta na Europskom prvenstvu (Uefa.com, 2023).

UEFA Liga nacija je dodatno natjecanje koje se koristi kao sekundarni put za kvalifikaciju. Reprezentacije su podijeljene u lige (A, B, C i D) temeljem njihove snage, a unutar svake lige postoje dodatne skupine. Timovi se natječu unutar svojih liga, a najbolji iz svake lige koji se nisu već kvalificirali kroz standardne kvalifikacije dobivaju priliku natjecati se u play-offu.

Kada se kvalifikacije završe, 24 ekipe (ili drugačiji broj ovisno o formatu natjecanja) idu na završni turnir, koji se obično održava u lipnju i srpnju u zemlji domaćina.

4.2. Južnoameričko nogometno prvenstvo

Sustav natjecanja za Copa América 2024 također se sastoji od istih faza kao i Euro 2024, počevši od grupne faze pa sve do finala. Na turniru će sudjelovati 16 momčadi koje su podijeljene u četiri grupe s po četiri momčadi. Tijekom grupne faze, momčadi će igrati po ligaškom sustavu, gdje svaka momčad igra protiv svake momčadi unutar svoje grupe.

Nakon završetka grupne faze, dvije najbolje momčadi iz svake grupe kvalificirat će se u četvrtfinale. Time se ukupno osam momčadi plasira u fazu na ispadanje. Faza na ispadanje, koja uključuje četvrtfinale, polufinale i finale, igra se po principu jednostruke eliminacije. U ovoj fazi, pobjednik svake utakmice napreduje dalje, dok poraženi ispada iz turnira.

Ovaj sustav osigurava da samo najbolje momčadi iz grupne faze nastavljaju natjecanje, a format jednostruke eliminacije donosi dodatnu napetost i neizvjesnost u svakoj utakmici, jer jedna pogreška može značiti kraj natjecanja.

4.2.1. Kvalifikacije

Za Copa America, koji je najvažnije nogometno natjecanje u Južnoj Americi, sve nacionalne reprezentacije članice CONMEBOL-a (Konfederacija južnoameričkog nogometa) automatski sudjeluju. Trenutno, CONMEBOL ima deset članica: Argentina, Bolivija, Brazil, Čile, Kolumbija, Ekvator, Paragvaj, Peru, Urugvaj i Venezuela, a ostalih šest članica CONCACAF-a kvalificira se kroz nastupe Lige nacija (Prince-Wright, 2024).

Turnir se obično igra u grupnoj fazi praćenoj nokaut fazom. U grupnoj fazi timovi su podijeljeni u grupe, gdje svaka reprezentacija igra protiv svake u svojoj grupi. Najbolji timovi iz svake grupe napreduju u nokaut fazu, koja uključuje četvrtfinale, polufinale i finale.

4.3. Afrički kup nacija

AFCON okuplja 24 reprezentacije koje sudjeluju u završnom turniru. Kvalifikacijski sustav započinje grupnom fazom, u kojoj su reprezentacije podijeljene u više grupa. Najbolje momčadi iz svake grupe osiguravaju mjesto na završnom turniru. Na završnom turniru, 24 momčadi su podijeljene u šest grupa po četiri momčadi. Nakon grupne faze, najbolje dvije momčadi iz svake grupe, zajedno s četiri najbolje trećeplasirane momčadi, napreduju u knockout fazu. Knockout faza uključuje osminu finala, četvrtfinale, polufinale, utakmicu za treće mjesto i finale. Domaćinstvo se rotira među afričkim zemljama, čime se omogućava različitim državama da ugoste turnir i pokažu svoju kulturu.

4.3.1. Kvalifikacije

Sve afričke zemlje članice Konfederacije afričkog nogometa (CAF) mogu se prijaviti za sudjelovanje u kvalifikacijama za AFCON. Ako se prijavi veliki broj timova, CAF organizira preliminarne runde kako bi smanjio broj ekipa prije grupne faze. U ovim rundama sudjeluju niže rangirane reprezentacije prema FIFA-inom poretku. Utakmice se igraju u obliku dvomeča, odnosno kod kuće i u gostima, a pobjednici napreduju u sljedeću fazu.

Nakon preliminarnih rundi, preostale reprezentacije se raspoređuju u grupe. Obično postoji nekoliko grupa s četiri ili više timova u svakoj grupi, ovisno o ukupnom broju sudionika. Timovi igraju protiv svakog protivnika u svojoj grupi po dva puta – jednom kod kuće i jednom u gostima. Ove utakmice se obično odigravaju tijekom nekoliko mjeseci, često paralelno s kvalifikacijama za druge kontinentalne ili svjetske turnire. Standardni bodovni sustav se koristi gdje pobjeda donosi tri boda, neriješen rezultat jedan bod, a poraz nula bodova (Cafonline.com, n.d.).

Timovi koji završe na prvom i drugom mjestu u svakoj grupi obično se kvalificiraju za završni turnir AFCON-a. U nekim slučajevima, ovisno o ukupnom broju sudionika na završnom turniru, i trećeplasirane ekipe s najboljim rezultatima mogu se kvalificirati. Nakon završetka

kvalifikacija, kvalificirane ekipe sudjeluju na završnom turniru AFCON-a, gdje se natječu za titulu najbolje reprezentacije Afrike.

4.4. Azijski kup

Sustav natjecanja za AFC Azijski kup vrlo je sličan onome koji se koristi na europskom i južnoameričkom prvenstvu, čime se osigurava dinamičnost i uzbudljivost turnira. Na Azijskom kupu sudjeluju 24 momčadi, koje su podijeljene u šest grupa s po četiri momčadi, kao što je slučaj i na Europskom prvenstvu. Svaka momčad tijekom grupne faze igra tri utakmice po ligaškom sustavu, pri čemu se dvije najbolje momčadi iz svake grupe, zajedno s četiri najbolje trećeplasirane momčadi, kvalificiraju za osminu finala.

Nakon grupne faze slijedi faza na ispadanje, koja uključuje osminu finala, četvrtfinale, polufinale i finale. Ovaj format se koristi i na Europskom prvenstvu, što dodatno doprinosi uzbuđenju i neizvjesnosti svakog susreta. Faza na ispadanje igra se po principu jednostruke eliminacije, što znači da pobjednik svake utakmice napreduje dalje, dok poraženi ispada iz natjecanja. Ako utakmica završi neodlučeno nakon 90 minuta, igraju se produžeci, a ako ni tada nema pobjednika, pristupa se izvođenju jedanaesteraca.

4.4.1. Kvalifikacije

U prvoj rundi kvalifikacija sudjeluju niže rangirane reprezentacije prema FIFA-inoj rang listi. Ove momčadi igraju dvomečeve (kući i u gostima), a pobjednici prolaze u sljedeću rundu.

U drugoj rundi kvalifikacija sudjeluje 40 momčadi, uključujući pobjednike iz prve runde i bolje rangirane momčadi koje su izravno ušle u ovu fazu. Ove momčadi podijeljene su u osam skupina po pet momčadi. Svaka momčad igra protiv ostalih momčadi u svojoj skupini po dvaput (kod kuće i u gostima). Na kraju, pobjednici skupina i četiri najbolje drugoplasirane momčadi (ukupno 12 momčadi) kvalificiraju se za završni turnir Azijskog kupa i ujedno se plasiraju u treću rundu kvalifikacija za FIFA-in Svjetski kup (Fifa.com, 2024).

Momčadi koje nisu uspjele izravno izboriti plasman kroz drugu rundu prelaze u treću rundu kvalifikacija. Ovdje sudjeluju preostale momčadi koje se natječu za preostalih 12 mjesta na završnom turniru Azijskog kupa. Ove momčadi ponovno su podijeljene u skupine, a najbolji iz svake skupine kvalificiraju se za Azijski kup.

U nekim kvalifikacijskim ciklusima, ako je potrebno, organizira se i dodatna play-off runda kako bi se odlučile preostale momčadi koje će se kvalificirati. Ove utakmice su obično eliminacijskog tipa.

Nakon završetka kvalifikacija, 24 momčadi koje su se kvalificirale sudjeluju na završnom turniru Azijskog kupa. Ovaj turnir se održava svake četiri godine, a momčadi se natječu kroz grupnu fazu i eliminacijske runde kako bi se utvrdio prvak Azije.

4.5. Gold Cup

Sustav natjecanja za CONCACAF Gold Cup sastoji se od grupne faze s tri grupe po četiri momčadi, nakon čega osam najboljih momčadi prolazi u fazu na ispadanje. Faza na ispadanje uključuje četvrtfinale, polufinale i finale, gdje svaka utakmica može biti odlučujuća za napredak momčadi i osvajanje titule prvaka.

Domaćinstvo Gold Cupa rotira se između različitih zemalja u CONCACAF regiji, pružajući različitim državama priliku da budu domaćini ovog značajnog sportskog događaja, kako bi dobili priliku za promociju nogometne kulture i infrastrukture u različitim dijelovima regije.

4.5.1. Kvalifikacije

Većina reprezentacija iz CONCACAF-a sudjeluje u svojim regionalnim natjecanjima ili kvalifikacijama unutar vlastitih zemalja kako bi se plasirali u Liga nacija CONCACAF.

Nakon završetka Liga nacija, preostala mjesta za Gold Cup popunjavaju se kroz playoff sustav. Timovi koji su završili drugi u Ligi B i treći u Ligi A sudjeluju u ovom playoffu.

Playoff se sastoji od dvije faze: u prvom kolu se sastaju drugi timovi iz Lige B i treći timovi iz Lige A. Pobjednici ovih utakmica napreduju u drugo kolo, gdje se bore za preostala mjesta na Gold Cupu.

Ponekad, posebne pozivnice mogu biti izdane reprezentacijama koje se nisu uspjele kvalificirati kroz standardne postupke. Na primjer, reprezentacije koje su bile posebno uspješne na prošlim turnirima ili koje imaju visok rang mogu dobiti pozivnice.

Nakon što su sve reprezentacije potvrđene, održava se ždrijeb kako bi se formirale grupe za glavni turnir Gold Cupa. Timovi su podijeljeni u nekoliko šešira na temelju njihovih rangiranja i rezultata iz prethodnih natjecanja. Ždrijeb određuje s kim će se pojedine reprezentacije natjecati u grupnoj fazi Gold Cupa (Concacaf.com, 2023).

4.6. OFC Kup nacija

Sustav natjecanja za OFC Oceanija kup sastoji se od dvije faze. U prvoj fazi, natjecanje se odvija u dvije grupe s po četiri natjecatelja. Unutar svake grupe, natjecatelji se međusobno natječu po sustavu ligaškom sustavu. Na kraju ove faze, tri najbolja natjecatelja iz svake grupe napreduju u drugu fazu natjecanja, koja se naziva glavna ždrijebna faza.

4.6.1. Kvalifikacije

Sve reprezentacije članice OFC-a imaju pravo prijaviti se za sudjelovanje u kvalifikacijama za Oceanija kup nacija. Trenutno OFC ima 11 članica, uključujući zemlje poput Novog Zelanda, Fidžija, Papue Nove Gvineje i Tahitija. Ovisno o broju prijavljenih ekipa i formatu natjecanja za tu godinu, OFC može organizirati kvalifikacijske turnire. Ovi turniri često uključuju zemlje s nižim rangom na OFC ljestvici. Na primjer, zemlje poput Američke Samoe, Cookovih Otoka i Tonge često sudjeluju u preliminarnim kvalifikacijama.

Ako je broj prijavljenih ekipa veći od broja mjesta dostupnih u završnom turniru, provode se preliminarne runde. Ove runde se obično igraju u formatu grupne faze, gdje se ekipe natječu međusobno unutar grupa, a najbolje plasirane ekipe prolaze u sljedeću fazu.

U grupnoj fazi, kvalificirane ekipe se dijele u nekoliko grupa, gdje igraju jednokružni ili dvokružni turnir. Timovi s najboljim rezultatom u grupama obično prolaze dalje u natjecanje. Broj grupa i format mogu varirati ovisno o ukupnom broju ekipa koje su se kvalificirale za ovu fazu.

Nakon grupne faze slijedi knock-out faza, koja uključuje polufinale, finale i utakmicu za treće mjesto. U ovoj fazi, ekipe se natječu u izravnim eliminacijskim utakmicama, sve do određivanja pobjednika kvalifikacijskog turnira.

Na kraju kvalifikacijskog procesa, najbolje plasirane ekipe iz grupne faze i knock-out faze ulaze u završni turnir Oceanija kupa nacija. U završnom turniru natječe se 8 najboljih reprezentacija iz Oceanije (Oceania Football, 2024).

Reprezentacije s najvišim rangom ili prošlogodišnji pobjednici mogu se automatski kvalificirati za završni turnir, preskačući preliminarne kvalifikacijske faze.

Na primjer, za OFC Nations Cup 2016., prvih sedam reprezentacija OFC ljestvice automatski su se kvalificirale za završni turnir, dok su preostale četiri najniže rangirane reprezentacije igrale preliminarni kvalifikacijski turnir. Pobjednik tog turnira također se kvalificirao za završni turnir.

Ovaj proces osigurava da se svaka reprezentacija ima priliku natjecati i izboriti svoje mjesto u završnici, pružajući uzbudljive i kompetitivne utakmice koje promoviraju nogomet u cijeloj regiji.

5. EKONOMSKI UČINCI KONTINENTALNIH PRVENSTAVA

Kontinentalna nogometna prvenstva također predstavljaju i značajne ekonomske događaje. Organizacija ovih turnira ima dubok i dalekosežan utjecaj na gospodarstva zemalja domaćina, regija i kontinenta. Ovakvi događaji privlače milijune gledatelja, generirajući značajne prihode kroz prodaju ulaznica, televizijska prava, sponzorstva i turističke aktivnosti.

Ekonomski učinci kontinentalnih nogometnih prvenstava očituju se u nekoliko ključnih aspekata. Prvo, infrastruktura potrebna za održavanje ovakvih događaja, uključujući stadione, smještajne kapacitete i transportne mreže, često donosi dugoročne koristi za lokalnu ekonomiju. Drugo, povećana potrošnja posjetitelja doprinosi rastu ugostiteljskog sektora, maloprodaje i turističkih usluga. Treće, globalna medijska pokrivenost povećava međunarodni profil i privlačnost zemlje domaćina, potencijalno stimulirajući buduće investicije i turističke posjete.

Međutim, ekonomski učinci nisu uvijek pozitivni ili ravnomjerno raspoređeni. Dok veliki gradovi često profitiraju od dodatnih prihoda, manja mjesta i regije mogu ostati bez značajnijih koristi. Također, postoji rizik od prekomjernih ulaganja u sportske objekte koji kasnije mogu biti nedovoljno iskorišteni.

5.1. Prihodi od medijskih prava

Prihodi od medijskih prava čine značajan dio financijskih koristi od kontinentalnih nogometnih prvenstava. Prodaja prava za prijenos utakmica televizijskim kućama i streaming platformama predstavlja glavni izvor prihoda za organizatore.

Prema studiji Deloittea (2021), medijska prava su ključni pokretač prihoda, a njihova vrijednost raste s obzirom na sve veću globalnu potražnju za nogometnim sadržajem. Na Južnoameričkom prvenstvu, slična je situacija, gdje su prava za prijenos prodana međunarodnim mrežama, donoseći značajan prihod organizatorima. Korištenje digitalnih platformi dodatno je povećalo vrijednost ovih prava, omogućujući gledateljima pristup prijenosima putem interneta i mobilnih uređaja. Na primjer, Copa America 2019 je ostvarila 500 milijuna dolara od televizijskih prava (Carp, 2020), dok je UEFA Euro 2020 ostvario preko 2 milijarde eura samo od prodaje televizijskih prava (Uefa.com, 2020). Ta sredstva se zatim raspodjeljuju među sudionicima i koriste za pokrivanje organizacijskih troškova.

Prihodi od televizijskih prava za različita nogometna natjecanja znatno se razlikuju. Za Afrički kup nacija 2019. godine, prihodi su iznosili oko 83 milijuna dolara (Africa News, 2019).

S druge strane, Azijski kup iste godine donio je oko 150 milijuna dolara od televizijskih prava. Usporedno, prihodi od televizijskih prava za OFC Nations Cup 2016 bili su relativno niski, procjenjujući se na manje od 5 milijuna dolara zbog manje komercijalne vrijednosti i globalne popularnosti ovog natjecanja. Gold Cup 2019 generirao je približno 50 milijuna dolara od televizijskih prava (Thomas, 2019).

Iz ovih podataka jasno je da UEFA Europsko prvenstvo generira znatno veće prihode od medijskih prava u usporedbi s ostalim kontinentalnim prvenstvima. Razlika u prihodima može se pripisati većoj globalnoj popularnosti UEFA turnira, većem broju sudjelujućih zemalja, te širem doseg i tržištu europskog nogometa. Međutim, svi turniri značajno profitiraju od prodaje medijskih prava, koja čine ključni dio njihovih financijskih prihoda.

5.2. Sponzorstva i oglašavanje

Sponzorstva i oglašavanje čine drugi ključni izvor prihoda za organizatore kontinentalnih nogometnih prvenstava. Velike korporacije ulažu ogromne svote novaca kako bi se povezale s popularnim sportskim događajima i povećale svoju vidljivost.

Euro 2020 je bio apsolutni lider s više od 600 milijuna eura prikupljenih od sponzora (Uefa.com, 2020), što potvrđuje njegovu visoku komercijalnu privlačnost i globalnu popularnost. Copa America 2019 je uspješno prikupila oko 200 milijuna dolara od sponzorstava (Inside Word Football, 2020), dok je AFCON 2019 ostvario 50 milijuna dolara u istoj kategoriji. AFC Asian Cup 2019 je generirao oko 75 milijuna dolara od sponzorstava, što odražava rastući interes azijskog nogometa. S druge strane, OFC Nations Cup 2016 je imao minimalne prihode od sponzorstava, procijenjene na manje od 5 milijuna dolara (OFC Conference, 2016), dok je Gold Cup 2019 ostvario značajan iznos od oko 100 milijuna dolara od sponzorstava, pokazujući važnost ovog natjecanja na američkom kontinentu (Score and Change, 2019). UEFA Europsko prvenstvo i dalje prednjači u ovoj kategoriji, naglašavajući svoju dominaciju na globalnoj razini.

UEFA Euro privlači najveće svjetske sponzore, uključujući kompanije poput Coca-Cole, Adidas, Heineken i Booking.com. Sponzorski ugovori za Euro 2020 donijeli su stotine milijuna eura prihoda. Marketinški aspekt turnira je iznimno jak, s opsežnim kampanjama koje obuhvaćaju TV, digitalne medije, društvene mreže i događaje uživo. UEFA također provodi globalne promotivne kampanje koje uključuju legende nogometa i interaktivne sadržaje za navijače.

Copa America također privlači velike sponzore, uključujući kompanije poput Nikea, Coca-Cole i MasterCarda. Sponzorski ugovori donose velike prihode, iako manje u usporedbi s UEFA Euro. Marketinški aspekt turnira je jak, posebno u Latinskoj Americi, s kampanjama koje uključuju TV, digitalne medije i društvene mreže.

5.3. Utjecaj na lokalnu ekonomiju

Kontinentalna nogometna prvenstva imaju velik doprinos u poticanju lokalnih ekonomija zemalja domaćina. Osim što privlače milijune gledatelja iz cijelog svijeta, ova natjecanja dovode i značajan broj turista koji dodatno stimuliraju potrošnju. Posjetitelji koji dolaze na utakmice troše na smještaj, hranu, piće, suvenire i razne turističke aktivnosti, čime se značajno povećava promet u ugostiteljskom sektoru. Ovaj porast potrošnje također povoljno utječe na maloprodaju, gdje trgovine i tržni centri bilježe veći promet, dok turističke agencije i vodiči doživljavaju porast interesa za lokalne ture i atrakcije.

Osim ekonomskog rasta, ova događanja također povećavaju svijest o lokalnim destinacijama i njihovim kulturnim vrijednostima, što može rezultirati dugoročnim porastom turizma. Infrastrukturni razvoj povezan s organizacijom ovih natjecanja, poput poboljšanja cesta, aerodroma i sportskih objekata, dodatno jača gospodarstvo domaćina. Također, povećani medijski interes i globalna izloženost putem televizijskih prijenosa i internetskih prijenosa pomažu u promociji zemlje kao atraktivne turističke destinacije, privlačeći posjetitelje i nakon završetka turnira.

Euro 2020 je ostavio snažan ekonomski pečat na zemlje domaćine, procijenjen na oko 4 milijarde eura (Uefa.com, 2020). Ovaj iznos je rezultat velike turističke potrošnje i ulaganja u infrastrukturu koja su unaprijedila gospodarsku aktivnost u tim zemljama. Copa America 2019 je također pridonijela značajnom ekonomskom rastu, posebno u Brazilu, gdje je utjecaj procijenjen na otprilike 1.5 milijardi dolara, potaknut povećanom potrošnjom turista i domaćom potrošnjom.

AFCON 2019 je imao pozitivan ekonomski utjecaj na Egipat, s procijenjenim iznosom od oko 500 milijuna dolara, dok je AFC Asian Cup 2019 doprinio ekonomiji Ujedinjenih Arapskih Emirata s otprilike 750 milijuna dolara. Nasuprot tome, OFC Nations Cup 2016 je imao minimalan ekonomski utjecaj zbog svoje manje skale i nižeg broja međunarodnih posjetitelja, procijenjen na manje od 10 milijuna dolara.

Gold Cup 2019 je također pridonio gospodarskom rastu, posebno u Sjedinjenim Američkim Državama i Kostariki, s ukupnim ekonomskim utjecajem od oko 500 milijuna dolara. Ova kontinentalna natjecanja ne samo da potiču strast prema nogometu diljem svijeta, već i značajno doprinose lokalnim gospodarstvima kroz turizam, potrošnju i razvoj infrastrukture.

5.4. Troškovi organizacije i infrastruktura

Iako kontinentalna nogometna prvenstva donose značajne prihode i ekonomske koristi, troškovi organizacije i ulaganja u infrastrukturu često predstavljaju velik financijski izazov za zemlje domaćine. Izgradnja novih stadiona, obnova postojećih objekata, poboljšanje prometne infrastrukture, te implementacija sigurnosnih i logističkih mjera zahtijevaju ogromna financijska sredstva i dugoročno planiranje.

Euro 2020 je bio monumentalno sportsko i gospodarsko događanje čiji su ukupni troškovi organizacije i infrastrukture procijenjeni na otprilike 3.5 milijardi eura (Uefa.com, 2020). Zemlje domaćini uložile su ovaj iznos u razvoj stadiona, logistiku i ostale potrebne infrastrukturne projekte kako bi osigurale glatku organizaciju turnira. Copa America 2019 je također predstavljala značajnu investiciju za Brazil, koji je utrošio oko 800 milijuna dolara na organizaciju i infrastrukturu, što je doprinijelo unapređenju sportskih objekata i poboljšanju turističke infrastrukture.

AFCON 2019 je za Egipat značio ulaganje od oko 25 milijuna dolara u organizaciju natjecanja i poboljšanje infrastrukture potrebne za smještaj i podršku događaju (Mohamed, 2019). Ujedinjeni Arapski Emirati su za AFC Asian Cup 2019 potrošili oko 300 milijuna dolara na slične svrhe, fokusirajući se na izgradnju i nadogradnju stadiona te logističku podršku za sudionike i posjetitelje.

Nasuprot tome, troškovi organizacije OFC Nations Cup 2016 bili su znatno manji, procijenjeni na manje od 10 milijuna dolara, s obzirom na manju potrebu za velikim infrastrukturnim projektima (OFC, 2019). Gold Cup 2019 je zahtijevao ulaganje od otprilike 150 milijuna dolara u organizaciju, što je uključivalo troškove izgradnje i održavanja stadiona te logističke podrške tijekom natjecanja.

Ovi troškovi uvelike odražavaju financijsku angažiranost zemalja domaćina u organizaciju prestižnih sportskih događanja, te pridonose dugoročnom gospodarskom razvoju kroz poboljšanje infrastrukture i poticanje turizma i posjetitelja.

5.5. Tablični prikaz ekonomskih učinaka

U ovom poglavlju naglasak je na ekonomske učinke prvenstava gdje imamo uvid u razne prihode i rashode koje donosi svako natjecanje zasebno.

Tablica 1 Ekonomski učinci kontinentalnih prvenstava

	Prihodi od medijskih prava	Sponzorstva i oglašavanje	Utjecaj na lokalnu ekonomiju	Troškovi organizacije i infrastrukture
Euro 2020	\$2 milijarde	€600 milijuna	€4 milijarde	€3.5 milijardi
Copa America 2019	\$500 milijuna	\$200 milijuna	\$1.5 milijardi	\$800 milijuna
AFCON 2019	\$83 milijuna	\$50 milijuna	\$500 milijuna	\$25 milijuna
AFC 2019	\$150 milijuna	\$75 milijuna	\$750 milijuna	\$300 milijuna
OFC 2016	\$5 milijuna	\$5 milijuna	\$10 milijuna	\$10 milijuna
Gold Cup 2019	\$50 milijuna	\$100 milijuna	\$500 milijuna	\$150 milijuna

Tablica prikazuje usporedne financijske podatke i ekonomski utjecaj nekoliko velikih nogometnih kontinentalnih natjecanja.

Euro 2020 postigao je značajne financijske uspjehe s prihodima od medijskih prava od \$2 milijarde i sponzorstvima i oglašavanjem u iznosu od €600 milijuna. Utjecaj na lokalnu ekonomiju bio je iznimno visok, dosegnuvši €4 milijarde, dok su troškovi organizacije i infrastrukture iznosili €3.5 milijardi. Ovi podaci odražavaju složenost i razmjere Europskog prvenstva, koje je postavilo visoke standarde za financijsku uspješnost velikih sportskih događaja.

Za razliku od toga, Copa America 2019 prikazala je prihode od medijskih prava od \$500 milijuna i sponzorstava od \$200 milijuna. Utjecaj na lokalnu ekonomiju iznosio je \$1.5 milijardi, a troškovi organizacije i infrastrukture bili su \$800 milijuna. Ovi brojevi ukazuju na umjereniji opseg i utjecaj Copa Americice u usporedbi s Europskim prvenstvom, ali i značajnu financijsku učinkovitost.

AFCON 2019 imao je najniže prihode od medijskih prava (\$83 milijuna) i sponzorstava (\$50 milijuna), dok je utjecaj na lokalnu ekonomiju bio \$500 milijuna. Troškovi organizacije i

infrastrukture bili su samo \$25 milijuna, što je znatno niže u odnosu na ostala natjecanja. Ovi podaci odražavaju manji opseg i manju složenost ovog afričkog natjecanja.

AFC 2019 zabilježio je prihode od medijskih prava u iznosu od \$150 milijuna i sponzorstava od \$75 milijuna, s utjecajem na lokalnu ekonomiju od \$750 milijuna. Troškovi organizacije i infrastrukture bili su \$300 milijuna, što je srednji raspon među prikazanim natjecanjima. Ovi rezultati ukazuju na umjereni uspjeh i važnost AFC natjecanja u azijskom kontekstu.

OFC 2016, kao regionalno natjecanje, imao je znatno niže prihode, s samo \$5 milijuna od medijskih prava i \$5 milijuna od sponzorstava. Utjecaj na lokalnu ekonomiju bio je \$10 milijuna, dok su troškovi organizacije i infrastrukture iznosili \$10 milijuna. Ovi brojevi odražavaju manji opseg i manje financijsko opterećenje OFC natjecanja.

Na kraju, Gold Cup 2019 postigao je prihode od medijskih prava od \$50 milijuna i sponzorstava od \$100 milijuna, dok je utjecaj na lokalnu ekonomiju bio \$500 milijuna. Troškovi organizacije i infrastrukture iznosili su \$150 milijuna. Ovi rezultati ukazuju na umjereni uspjeh i financijsku učinkovitost u kontekstu sjevernoameričkog natjecanja.

Ova tablica jasno ilustrira razlike u financijskoj uspješnosti i utjecaju na lokalnu ekonomiju među različitim međunarodnim i regionalnim nogometnim natjecanjima.

6. KVALITETA IGRE I POPULARNOST

Europsko prvenstvo često se ističe kao jedno od najkvalitetnijih i najizazovnijih natjecanja zbog visoke razine taktičke sofisticiranosti i tehničkih vještina europskih reprezentacija. Igrači koji sudjeluju na Euro prvenstvu često su istaknuti u svojim klubovima i natječu se u najjačim ligama svijeta poput Premier lige, La Lige, Serie A i Bundeslige. Ovo prvenstvo privlači najveće europske nogometne zvijezde i stoga nudi najvišu razinu konkurencije.

S druge strane, Copa America donosi svoj jedinstveni stil igre koji se temelji na strasti, brzini i tehničkoj virtuoznosti. Južnoameričke reprezentacije poput Brazila, Argentine i Urugvaja poznate su po svojim napadačkim vrijednostima i nevjerojatnoj sposobnosti dribljanja. Ovo prvenstvo nudi otvorenu igru s mnogo golova i neizvjesnosti do samog kraja.

Afrički kup nacija, s druge strane, karakterizira fizička snaga, brzina i dinamika igre, što odražava specifičnosti afričkog nogometa. Reprezentacije kao što su Nigerija, Obala Bjelokosti i Senegal donose svoje jedinstvene stilove i tradicije na ovaj kontinentalni turnir, stvarajući uzbudljivu i nepredvidljivu natjecateljsku atmosferu.

6.1. Broj gledatelja i medijska pokrivenost

Kao najgledaniji sport na svijetu, nogometna natjecanja su svugdje iznimno praćen događaj. Broj stanovnika, popularnost i doseg su najvažniji čimbenici koji odlučuju o brojkama gledanosti.

6.1.1. UEFA Euro

UEFA Euro je jedno od najgledanijih sportskih događaja na svijetu, odmah iza Svjetskog prvenstva i Olimpijskih igara. Na Euro 2020, stadionima su nazočili milijuni gledatelja, a procjenjuje se da je ukupno preko 300 milijuna ljudi pratilo finalnu utakmicu putem televizije i interneta (Uefa.com, 2021). Ova prvenstva uživaju iznimnu medijsku pokrivenost zahvaljujući ugovorima s velikim medijskim kućama poput BBC-a, ESPN-a i Sky Sportsa (Uefa.com, 2021). Utakmice su prenošene u preko 200 zemalja, a medijska pokrivenost obuhvaća sve od prijenosa uživo do analiza, intervjuja i specijaliziranih emisija.

6.1.2. Copa America

S druge strane, Copa America također uživa veliku popularnost i visoku gledanost, posebno u Južnoj Americi. Na primjer, finalna utakmica Copa America 2021 između Brazila i Argentine pratilo je više od 100 milijuna gledatelja širom svijeta (The Peninsula, 2021). Broj gledatelja na stadionima varira, ali medijska pokrivenost je široka zahvaljujući interesu za nogomet u regiji. Televizijske kuće poput "Globo", "Telemundo" i "ESPN" prate događaj uživo, a utakmice se prenose širom svijeta (One Football, 2021). Copa America je posebno popularna u zemljama sudionicama gdje nogomet ima veliki kulturni značaj.

6.1.3. Gold Cup

Nadalje, Gold Cup ima manji broj gledatelja u usporedbi s UEFA Euro i Copa America, ali još uvijek privlači značajnu pažnju u regiji. Na finalu Gold Cupa 2019 između Meksika i SAD-a bilo je prisutno više od 60.000 gledatelja na stadionu (Allegiant Stadium, 2021), dok je više od 8 milijuna pratilo utakmicu putem televizije (Harris, 2021). Stadioni su često puni, posebno kada igraju reprezentacije poput SAD-a i Meksika. Medijska pokrivenost uključuje velike mreže poput Fox Sportsa i Univisión, a utakmice se prenose u mnogim zemljama.

6.1.4. Afrički kup

Kada je u pitanju afrički kup, AFCON privlači veliki broj gledatelja, posebno u Africi. Na primjer, finalna utakmica AFCON-a 2019 između Alžira i Senegala pratilo je više od 90.000 gledatelja uživo na stadionu, dok je televizijska gledanost premašila 90 milijuna ljudi. Stadioni su često ispunjeni, a medijska pokrivenost uključuje velike afričke i međunarodne medijske kuće poput SuperSporta, beIN Sportsa i Canal+ (Zawayia, 2019). Međutim, pokrivenost je manja u globalnom smislu u usporedbi s europskim i južnoameričkim prvenstvima.

6.1.5. Azijski kup

Što se Azije tiče, Asian Cup ima rastuću popularnost, posebno u zemljama poput Japana, Južne Koreje i Irana. Finalna utakmica Asian Cupa 2019 između Japana i Katara pratilo je više od 37.000 gledatelja uživo, dok je televizijska gledanost dosegla preko 50 milijuna ljudi. Broj gledatelja varira, ali veliki stadioni često su ispunjeni za važne utakmice (The Peninsula, 2019).

Medijska pokrivenost raste, s mrežama poput Star Sportsa, beIN Sportsa i lokalnih kanala koji prenose utakmice širom Azije.

6.1.6. Oceanija kup

I za kraj, OFC Nations Cup je najmanje popularno i najmanje gledano kontinentalno prvenstvo. Broj gledatelja je relativno mali, često ne prelazeći nekoliko tisuća na stadionima. Medijska pokrivenost je ograničena, a utakmice su uglavnom prenošene putem lokalnih mreža i internetskih streamova. Televizijska gledanost je također niska, obično ne prelazi nekoliko stotina tisuća gledatelja.

6.2. Utjecaj na lokalni i globalni nogomet

Nogomet je sport koji ima dubok utjecaj na društvo, kako na lokalnoj tako i na globalnoj razini. Na lokalnoj sceni, nogomet gradi zajednice, potiče strast i stvara prilike za mlade sportaše, dok na globalnoj razini djeluje kao most između kultura, ekonomija i nacija. U narednim ulomcima razmotrit će se kako nogomet oblikuje društvene i ekonomske aspekte života te kako njegova globalna popularnost i utjecaj doprinose povezivanju svijeta na jedinstven način.

6.2.1. UEFA Euro

Euro ima ogroman utjecaj na lokalni i globalni nogomet. U Europi, turnir promovira nogomet i razvija talent kroz natjecateljske utakmice visokog profila. Globalno, Euro privlači pažnju navijača, medija i sponzora, što rezultira povećanjem popularnosti nogometa širom svijeta. Mnogi igrači koriste Euro kao platformu za prelazak u veće klubove. Primjerice, Kylian Mbappé je nakon izvrsnih nastupa na Euro 2020 postao jedan od najtraženijih igrača na tržištu (MARCA, 2021).

6.2.2. Copa America

Copa America ima dubok utjecaj na južnoamerički nogomet, promovirajući regionalne rivalitete i talent. Lokalno, turnir potiče razvoj mladih igrača i privlači međunarodne skaute. Globalno, Copa America podiže profil južnoameričkog nogometa, a mnogi igrači koriste turnir

kao odskočnu dasku za prelazak u europske klubove. Na primjer, James Rodríguez je nakon sjajnih nastupa na Copa Americi prešao u Real Madrid (Eurosport, 2014).

6.2.3. Gold Cup

Gold Cup pomaže u razvoju nogometa u regiji, promovirajući sport u zemljama gdje nogomet nije dominantan. Lokalne lige i talenti dobivaju više pažnje, a globalno turnir jača profil CONCACAF regije, iako je utjecaj manji u usporedbi s Euro i Copa América. Na primjer, Alphonso Davies, kanadski igrač, postao je globalna zvijezda nakon nastupa na Gold Cupu i prelaska u Bayern München.

6.2.4. Afrički kup nacija

AFCON ima veliki utjecaj na afrički nogomet, promovirajući sport na kontinentu i omogućujući igračima da se istaknu na međunarodnoj sceni. Turnir pomaže u privlačenju međunarodnih skauta i transfera u europske klubove. Globalno, AFCON podiže svijest o afričkom nogometu i doprinosi raznolikosti svjetskog nogometa. Na primjer, Mohamed Salah je postao svjetski igrač nakon izvrsnih nastupa na AFCON-u i prelaska u Liverpool.

6.2.5. Azijski kup

Asian Cup promiče nogomet u Aziji, potičući razvoj lokalnih liga i talenata. Lokalne lige dobivaju veću pažnju, a turnir privlači međunarodne skaute. Globalno, Asian Cup pomaže u jačanju profila azijskog nogometa, iako je utjecaj manji u usporedbi s europskim i južnoameričkim prvenstvima. Primjerice, Son Heung-min je postao tražena zvijezda nakon nastupa na Asian Cupu i prelaska u Tottenham Hotspur.

6.2.6. Oceanija kup

OFC Nations Cup ima ograničen utjecaj na globalni nogomet zbog niske popularnosti i manjeg broja gledatelja. Lokalne lige i talenti dobivaju skromnu pažnju, a turnir rijetko privlači međunarodne skaute. Globalni utjecaj je minimalan, iako turnir ima značaj za razvoj nogometa unutar regije. Chris Wood, novozelandski igrač, primjer je igrača koji se istaknuo u OFC Nations Cupu prije prelaska u europske klubove.

6.3. Razina konkurencije i kvaliteta reprezentacije

Kvaliteta reprezentacija i same igre varira od natjecanja do natjecanja. Popularnost nogometa, resursi i infrastruktura glavni su čimbenici koji odlučuju o kvaliteti reprezentacija na kontinentu.

6.3.1. UEFA Euro

UEFA Euro se ističe visokom razinom konkurencije i kvalitetom reprezentacija. Europske reprezentacije, poput Njemačke, Francuske, Španjolske i Italije, redovito se nalaze među najboljima na svijetu. Kvalifikacijski proces je rigorozan, a natjecanje je poznato po iznenađenjima i visokom standardu igre. Na Euro 2020 sudjelovalo je 24 reprezentacije, a ukupna vrijednost momčadi procijenjena je na preko 10 milijardi eura (Transfermarkt, 2020).

6.3.2. Copa America

Copa America je poznata po visokoj razini konkurencije, iako ima manji broj sudionika u usporedbi s UEFA Euro. Brazil, Argentina, Urugvaj i Čile su među najjačim reprezentacijama. Kvaliteta igre je visoka, a natjecanje često sadrži dramatične utakmice i visoku tehničku razinu. Na Copa America 2021 sudjelovalo je 10 reprezentacija, a ukupna vrijednost momčadi procijenjena je na preko 3 milijarde eura (Transfermarkt, 2021).

6.3.3. Gold Cup

Gold Cup ima nižu razinu konkurencije u usporedbi s UEFA Euro i Copa America. Dominiraju reprezentacije poput SAD-a i Meksika, dok su ostale ekipe uglavnom slabije. Međutim, razina igre raste, a turnir postaje sve kompetitivniji s vremenom. Na Gold Cupu 2019 sudjelovalo je 16 reprezentacija, a ukupna vrijednost momčadi procijenjena je na oko 500 milijuna eura (Transfermarkt, 2019).

6.3.4. Afrički kup

AFCON ima raznoliku razinu konkurencije, s jakim reprezentacijama poput Egipta, Nigerije, Kameruna i Senegala. Kvaliteta igre varira, ali natjecanje je poznato po nepredvidljivosti i strastvenim utakmicama. Razina konkurencije je visoka, a turnir često

otkriva nove talente. Na AFCON-u 2019 sudjelovalo je 24 reprezentacije, a ukupna vrijednost momčadi procijenjena je na oko 1 milijardu eura (Transfermarkt, 2019).

6.3.5. Azijski kup

Asian Cup ima rastuću razinu konkurencije, s jakim reprezentacijama poput Japana, Južne Koreje, Irana i Australije. Kvaliteta igre se poboljšava, a natjecanje postaje sve kompetitivnije. Razina igre i tehnička kvaliteta su u porastu, iako još uvijek zaostaju za Europom i Južnom Amerikom. Na Asian Cupu 2019 sudjelovalo je 24 reprezentacije, a ukupna vrijednost momčadi procijenjena je na oko 440 milijuna eura (CGTN, 2019).

6.3.6. Oceanija kup

Na OFC Nations Cupu sudjelovalo je 8 zemalja: Fiji, Novozelandski Cookovi Otoci, Papua Nova Gvineja, Samoa, Tahiti, Novi Zeland, Salomonovi Otoci i Vanuatu. Kada govorimo o ukupnoj vrijednosti momčadi, reprezentacije iz OFC regije općenito imaju znatno nižu tržišnu vrijednost u usporedbi s drugim kontinentima. Vrijednost momčadi često varira ovisno o nekoliko faktora, uključujući prisutnost igrača koji igraju u jačim međunarodnim ligama.

Prema dostupnim podacima iz 2016. godine, ukupna tržišna vrijednost reprezentacija koje su sudjelovale na OFC Nations Cupu 2016. godine bila je relativno niska u usporedbi s drugim kontinentalnim turnirima. Na primjer, tržišna vrijednost reprezentacije Novog Zelanda, koja je najjača u regiji, procjenjivala se na nekoliko milijuna eura, dok su druge reprezentacije imale znatno nižu tržišnu vrijednost, često ispod milijun eura.

Ukupna tržišna vrijednost svih momčadi koje su sudjelovale na turniru 2016. godine procjenjivala se na približno 20-30 milijuna eura, pri čemu je Novi Zeland činio najveći dio te vrijednosti.

7. KOMPARATIVNA ANALIZA

Kontinentalna nogometna prvenstva predstavljaju vrhunac sportskog natjecanja za nacionalne reprezentacije diljem svijeta. Svako od šest glavnih kontinentalnih prvenstava ima svoju jedinstvenu povijest, kulturu i organizacijski model koji odražava specifičnosti regije i razvoj nogometa na tom području. Ova komparativna analiza uspoređuje razlike i sličnosti u organizaciji, kulturnim i regionalnim faktorima te ekonomskim pokazateljima ovih prestižnih sportskih događaja. Kroz detaljnu analizu svake kategorije, istražit će se kako se ova prvenstva razlikuju i kako utječu na globalnu nogometnu scenu, ističući ključne aspekte koji čine svako od njih jedinstvenim i važnim za nogometnu zajednicu na svjetskoj razini.

7.1. Razlike i sličnosti u organizaciji

Kontinentalna nogometna prvenstva diljem svijeta variraju u organizacijskim aspektima, od formata natjecanja do infrastrukture i logistike. Europsko prvenstvo i Copa America ističu se kao najstarija i najprestižnija prvenstva svojih regija, s dugom tradicijom i pažljivo planiranom logistikom. UEFA Euro, s 24 sudionika i razvijenom infrastrukturom, ima visok standard organizacije, dok Copa America, s 12 sudionika, često nosi snažan emocionalni naboj i snažan utjecaj na južnoameričku kulturu.

Afrički kup nacija i Azijski kup su prvenstva koja su u posljednjim godinama doživjela rast i razvoj. Afrički kup nacija, s 24 sudionika, često se suočava s izazovima u infrastrukturi i logistici, ali ima snažan kulturni utjecaj na afrički kontinent. S druge strane, Azijski kup, također s 24 sudionika, pokazuje veliku fleksibilnost u organizaciji i privlači pažnju zbog brzog razvoja nogometa u regiji.

CONCACAF Gold Cup i OFC Nations Cup predstavljaju prvenstva koja se često suočavaju s izazovima u smislu regionalne konkurencije i infrastrukturnih kapaciteta. Gold Cup, s 16 sudionika, pokazuje snažan ekonomski utjecaj i povezanost s bogatom nogometnom tradicijom u Sjevernoj i Srednjoj Americi. OFC Nations Cup, s osam sudionika, često se bori s ograničenim resursima, ali ima važnu ulogu u razvoju nogometa u Oceaniji.

7.2. Utjecaj kulturnih i regionalnih faktora

Kulturni i regionalni faktori igraju ključnu ulogu u organizaciji i percepciji kontinentalnih nogometnih prvenstava. UEFA Euro je sinonim za visoki standard organizacije i jaku

nogometnu kulturu u Europi, što rezultira visokim brojem gledatelja i velikim prihodima od televizijskih prava i sponzorstava. Copa America ističe se snažnim nacionalnim identitetom i strastvenim navijačima, što pridonosi emotivnoj povezanosti s turnirom.

Afrički kup nacija je ključno natjecanje za razvoj nogometa na afričkom kontinentu, ali se suočava s izazovima poput infrastrukturnih nedostataka i financijskih ograničenja. Azijski kup se ističe kao brzo rastući događaj sa sve većom privlačnošću globalnoj publici, potaknutom velikim ekonomskim rastom i ulaganjima u nogomet.

CONCACAF Gold Cup je važan ne samo zbog nogometnog natjecanja, već i zbog kulturne raznolikosti i strasti prema sportu u Sjevernoj i Srednjoj Americi. OFC Nations Cup, iako manji u usporedbi s drugim kontinentalnim prvenstvima, igra ključnu ulogu u poticanju razvoja nogometa u Oceanijskoj regiji, s naglaskom na povećanje konkurencije i infrastrukturnih kapaciteta.

7.3. Ekonomski pokazatelji i uspješnost

Ekonomski pokazatelji kontinentalnih nogometnih prvenstava variraju ovisno o regiji i razini razvoja nogometa. UEFA Euro i Copa America generiraju velike prihode kroz prodaju televizijskih prava, sponzorstva i prodaju ulaznica, što čini ove događaje financijski profitabilnima. Afrički kup nacija i Azijski kup pokazuju porast ekonomskih prihoda, s naglaskom na rastući interes globalne publike i komercijalnih partnera.

CONCACAF Gold Cup igra veliku ulogu u ekonomskom razvoju nogometa u Sjevernoj i Srednjoj Americi, s konstantnim rastom prihoda i ekonomskih utjecaja. OFC Nations Cup, iako ograničen resursima, pridonosi regionalnom razvoju nogometa i sportske infrastrukture.

8. BUDUĆNOST KONTINENTALNIH NOGOMETNIH PRVENSTAVA

U svijetu sporta, nogomet je neosporno kralj. Kontinentalna nogometna prvenstva poput UEFA Euro i Copa America predstavljaju vrhunac nogometnog uzbuđenja, okupljajući milijune navijača i najbolje igrače svijeta. No, kako se društvo mijenja i tehnologija napreduje, tako se mijenjaju i očekivanja od ovih prvenstava. Budućnost kontinentalnih nogometnih prvenstava će biti oblikovana inovacijama, tehnološkim napretkom i prilagođavanjem novim društvenim i ekonomskim trendovima.

Jedan od najvažnijih aspekata budućnosti kontinentalnih prvenstava je tehnološki napredak. Uvođenje VAR tehnologije već je donijelo značajne promjene u suđenju i igri, povećavajući fer igru i smanjujući kontroverze. U budućnosti se može očekivati daljnje integriranje tehnologije u suđenje, kao i napredak u analitici i sportskoj znanosti koji će pomoći trenerima i igračima da bolje razumiju igru i optimiziraju taktike.

Također, postoji mogućnost za razvitkom formata samih prvenstava. Tradicionalni formati grupne faze i nokaut faze su se pokazali uspješnima, ali postoji stalni pritisak za proširenjem turnira ili promjenom načina kvalifikacija kako bi se uključile nove zemlje i povećala globalna privlačnost prvenstava. Moguće su i inovacije poput promjene rasporeda utakmica ili eksperimentalnih formata natjecanja koji bi dodatno povećali interes publike.

Ekološka održivost je sve važnija tema u organizaciji sportskih događaja, pa tako i kontinentalnih prvenstava. Smanjenje ugljičnog otiska, pametno korištenje resursa i promicanje ekološki prihvatljivih praksi na stadionima i među navijačima postaju imperativi. Organizatori će biti pod sve većim pritiskom da osiguraju da prvenstva ne samo da donose sportsko uzbuđenje, već i pozitivno doprinose zaštiti okoliša.

Što se tiče ekonomskog aspekta, kontinentalna prvenstva generiraju ogromne prihode kroz televizijska prava, sponzorstva i turizam. Međutim, postoji potreba za održavanjem održive financijske strategije kako bi se minimizirali rizici za organizatore i zemlje domaćine. Važno je da se prvenstva ne pretvore samo u komercijalne događaje, već da i lokalna zajednica ima koristi od njih, kroz razvoj infrastrukture, turizma i promocije kulturnog naslijeđa.

Nogometna prvenstva također imaju moć promicanja društvenih vrijednosti kao što su inkluzivnost, tolerancija i fair-play. Organizatori će stoga morati nastaviti ulagati u programe koji promiču ove vrijednosti i doprinose globalnom jedinstvu kroz sport.

9. ZAKLJUČAK

Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava pruža dublji uvid u raznolikost i jedinstvenost svakog turnira, ističući kako svaki kontinent pridonosi globalnoj nogometnoj kulturi na svoj način. Različite regije, od Europe do Južne Amerike, Azije do Afrike, donose specifične stilove igre, kulturne elemente i natjecateljski duh koji čine svaki turnir posebnim. Analiza pokazuje da se uspjeh na ovim prvenstvima ne mjeri samo trofejima, već i utjecajem na lokalne zajednice, razvojem nogometa i stvaranjem novih nogometnih legendi.

Kada se dublje zagledamo u strukturu i organizaciju kontinentalnih prvenstava, uočavamo značajne razlike, ali i sličnosti koje naglašavaju univerzalnu privlačnost nogometa. Primjerice, europska prvenstva često su isticana zbog visoke razine taktičke igre i profesionalizma, dok su južnoamerička prvenstva poznata po strastvenoj atmosferi i tehničkoj izvrsnosti igrača. Azijska i afrička prvenstva, s druge strane, nude bogatstvo kulturne raznolikosti i sve veći broj talenata koji se afirmiraju na svjetskoj sceni.

Svaki turnir donosi nove heroje, uzbuđljive utakmice i nezaboravne trenutke koji će se prepričavati generacijama jer ovi događaji ne slave samo sportsku izvrsnost, već i povezuju ljude širom svijeta, stvarajući osjećaj zajedništva i pripadnosti. Prvenstva služe kao platforma za isticanje pojedinaca koji svojim vještinama, hrabrošću i duhom inspiriraju milijune navijača.

Također, kontinentalna nogometna prvenstva imaju dubok ekonomski i socijalni utjecaj na zemlje domaćine. Organizacija velikih sportskih događaja često dovodi do poboljšanja infrastrukture, povećanja turizma i ekonomskog rasta.

Usporedba kontinentalnih nogometnih prvenstava naglašava važnost održavanja ovih događaja ne samo za sport, već i za šire društvene i ekonomske aspekte. Bez obzira na različite pristupe i stilove, svi kontinenti doprinose bogatstvu globalnog nogometnog naslijeđa. Kroz prizmu ovih turnira, možemo vidjeti kako nogomet nadilazi granice i postaje univerzalni jezik koji svi razumiju. Upravo ta univerzalnost, zajedno s nevjerojatnim pričama i postignućima, čini kontinentalna nogometna prvenstva neizostavnim dijelom globalne sportske kulture.

Izjava o autorstvu

MEDIMURSKO VELEUČILIŠTE U ČAKOVCU
Bana Josipa Jelačića 22/a, Čakovec

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski rad isključivo je autorsko djelo studenta te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, internetskih i drugih izvora) bez pravilnog citiranja. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom i nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, IVANA LEPOČIĆ (ime i prezime studenta) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću,

izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog rada pod naslovom

USPOREDBA KONTINENTALNIH NOGOMETNIH PRVENSTAVA

te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:

lepčić
(vlastoručni potpis)

10. LITERATURA

1. UEFA. (2020). UEFA European Championship History. Dostupno na: <https://www.uefa.com/uefaeuro/history/seasons/2020/> (Pristupljeno 10.06.2024.).
2. Britannica. Arts & Culture. Copa America association football tournament. Dostupno na: <https://www.britannica.com/sports/Copa-America> (Pristupljeno: 10.06.2024.).
3. CopaAmerica. (06.06.2019). The CONMEBOL Copa America Brazil 2019 stadiums begin to be decorated. Dostupno na: <https://copaamerica.com/en/news/the-conmebol-copa-america-brazil-2019-stadiums-begin-to-be-decorated> (Pristupljeno: 10.06.2024.).
4. All Football. (21.12.2023). Copa America 2019: Hosts, draw, fixtures & everything you need to know. Dostupno na: <https://m.allfootballapp.com/news/All/Copa-America-2019-Hosts-draw-fixtures--everything-you-need-to-know/922823> (Pristupljeno 11.06.2024.).
5. Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje. Leksikografski zavod Miroslav Krleža. (2013 – 2024). Dostupno na: <https://www.enciklopedija.hr/clanak/monumentalan> (Pristupljeno 14.06.2024.).
6. Deloitte. (2021). Deloitte Football Money League 2021. Dostupno na: <https://www2.deloitte.com/bg/en/pages/finance/articles/football-money-league-2021.html> (Pristupljeno 14.06.2024.).
7. UEFA. (2020). Financial report 2020/21. Dostupno na: https://editorial.uefa.com/resources/0275-151e1a55c231-ef1c32b881dc-1000/en_in_uefa_financial_report_2020-2021.pdf (Pristupljeno 15.06.2024.).
8. FIFA. (2019). Annual report. Dostupno na: <https://digitalhub.fifa.com/m/6b641d4162be6ab4/original/ksndm8om7duu5h8qxlpn-pdf.pdf> (Pristupljeno 15.06.2024.).
9. CONMEBOL. (2020). Financial report. Dostupno na: <https://cdn.conmebol.com/wp-content/uploads/2021/03/Finanzas-2020-en.pdf> (Pristupljeno 15.06.2024.).
10. AFC. (29.05.2019). AFC Asian Cup UAE 2019 Technical Report published. Dostupno na: https://www.the-afc.com/en/national/afc_asian_cup/news/afc_asian_cup_uae_2019_technical_report_published%0D.html (Pristupljeno 16.06.2024.).
11. Concacaf. (15.06.2020). Concacaf Gold Cup 2019: A tournament to remember. Dostupno na: <https://www.concacaf.com/gold-cup/article/concacaf-gold-cup-2019-a-tournament-to-remember/> (Pristupljeno 16.06.2024.).

12. OFC. (2021). History. Dostupno na: <https://www.oceaniafootball.com/history/> (Pristupljeno 17.06.2024.).
13. Britannica. Arts & Culture. Africa Cup of Nations. Dostupno na: <https://www.britannica.com/sports/Africa-Cup-of-Nations> (Pristupljeno 17.06.2024.).
14. UEFA. (15.06.2024). UEFA EURO 2024: Meet the 24 teams. Dostupno na: <https://www.uefa.com/euro2024/news/028d-1b058a1a388d-5665645fc203-1000--uefa-euro-2024-meet-the-24-teams/> (Pristupljeno 18.06.2024.).
15. Germanijak.hr. (26.06.2024). Sve na jednom mjestu: satnica, raspored i sustav natjecanja eura u Njemačkoj. Dostupno na: <https://www.germanijak.hr/specijal/euro-2024/vijesti/sve-na-jednom-mjestu-satnica-raspored-i-sustav-natjecanja-eura-u-njemackoj/130957> (Pristupljeno 18.06.2024.).
16. UniSC. McLean, S. M Salmon, P. D Gorman, A. Naughton, M. Solomon, C. (2017). Theoretical Issues in Ergonomics Science, Vol.18(4), pp.370-383. Dostupno na: <https://research.usc.edu.au/esploro/outputs/journalArticle/Do-inter-continental-playing-styles-exist-Using/99450525802621> (Pristupljeno 19.06.2024.).
17. FootballHistory.org. Copa America. Dostupno na: <https://www.footballhistory.org/tournament/copa-america.html> (Pristupljeno 19.06.2024.).
18. FootballHistory.org. UEFA European Championship. Dostupno na: <https://www.footballhistory.org/european-championship.html> (Pristupljeno 19.06.2024.).
19. Oceania Football. History. Dostupno na: <https://www.oceaniafootball.com/history/> (Pristupljeno 19.06.2024.).
20. Inside World Football. Gold Cup History. Dostupno na: <https://www.insideworldfootball.com/gold-cup-history/> (Pristupljeno 19.06.2024.).
21. UEFA.com. (2023). UEFA EURO 2024 qualifying: All you need to know. Dostupno na: <https://www.uefa.com/european-qualifiers/news/0279-1635b6f5cbd2-1e3f1de4ebe6-1000--uefa-euro-2024-qualifying-all-you-need-to-know/> (Pristupljeno 19.06.2024.).
22. NBC Sports. Prince-Wright, J. (2024). 2024 Copa America: How does it work, qualifying, top players, favorite, host cities, final. Dostupno na: <https://www.nbcsports.com/soccer/news/copa-america-2024-how-does-it-work-qualifying-top-players-favorite-host-cities-final> (Pristupljeno 19.06.2024.).

23. CAF online. Regulations of the Africa Cup of Nations. Qualifying phase. Dostupno na: <https://www.cafonline.com/media/bl2lhb3v/bm58fa2qjh76asriri5s.pdf> (Pristupljeno 20.06.2024.).
24. FIFA. Qualification process. (2024). Everything you need to know about Asian qualifying. Dostupno na: <https://www.fifa.com/en/tournaments/mens/worldcup/canadamexicousa2026/articles/asia-afc-qualifying-qualifiers-dates-teams-places-world-cup-2026> (Pristupljeno 20.06.2024.).
25. Concacaf. Gold Cup. (2023). Road To W Gold Cup: All You Need To Know. Dostupno na: <https://www.concacaf.com/w-gold-cup/news/road-to-w-gold-cup-all-you-need-to-know/> (Pristupljeno 20.06.2024.).
26. Oceania Football. Regulations OFC Men's Nations Cup. (2024). Competition format. Dostupno na: <https://www.oceaniafootball.com/cms/wp-content/uploads/2024/02/OFC-MNC-Regulations-2024-EN.pdf> (Pristupljeno 20.06.2024.).
27. Sportspromedia. Carp, S. (2020). Conmebol reports US\$509m record revenue for 2019. Dostupno na: <https://www.sportspromedia.com/news/conmebol-revenue-2019-coronavirus-reserve-fund-libertadores-sudamericana/> (Pristupljeno 20.06.2024.).
28. UEFA. (2020). Financial report 2020/21. Dostupno na: https://editorial.uefa.com/resources/0275-151e1a55c231-ef1c32b881dc-1000/en_in_uefa_financial_report_2020-2021.pdf (Pristupljeno 21.06.2024.).
29. Africa News. Sport. (2019). Afcon 2019: CAF makes 83 million dollar profit [Football Planet]. Dostupno na: <https://www.africanews.com/2019/07/22/afcon-2019-caf-makes-83-million-dollar-profit-football-planet/> (Pristupljeno 21.06.2024.).
30. Front Office Sport. Thomas, I. (2019). Expanded Gold Cup A Success For Concacaf. Dostupno na: <https://frontofficesports.com/concacaf-gold-cup-2019-revenue/> (Pristupljeno 21.06.2024.).
31. UEFA. (2020). Financial report 2020/21. Dostupno na: https://editorial.uefa.com/resources/0275-151e1a55c231-ef1c32b881dc-1000/en_in_uefa_financial_report_2020-2021.pdf (Pristupljeno 21.06.2024.).
32. Inside World Football. (2020). Conmebol reports record 2019 revenue, but says there is no rush to resume 2020 play. Dostupno na: <https://www.insideworldfootball.com/2020/04/03/conmebol-reports-record-2019-revenue-says-no-rush-resume-2020-play/> (Pristupljeno 22.06.2024.).

33. OFC Conference. (2016). OFC and Sponsor Awards and Honors. Dostupno na: <https://www.ofcconference.org/library/images/ofc/Archive/OFC-2016-Archive.pdf> (Pristupljeno 22.06.2024.).
34. Score and Change. (2019). CONCACAF Gold Cup: prize money, sponsors, attendance and more. Dostupno na: <https://www.scoreandchange.com/concacaf-gold-cup/> (Pristupljeno 22.06.2024.).
35. Egypt Today. Mohamed, H. (2019). Economic pocket of African Cup of Nations. Dostupno na: <https://www.egypttoday.com/Article/3/71862/Economic-pocket-of-African-Cup-of-Nations> (Pristupljeno 22.06.2024.).
36. OFC. Activity Report. (2019). Dostupno na: <https://www.oceaniafootball.com/cms/wp-content/uploads/2020/09/OFC-Activity-Report-2019-ENG.pdf> (Pristupljeno 22.06.2024.).
37. UEFA.com. (2021). UEFA EURO 2020 impresses with 5.2 billion cumulative global live audience. Dostupno na: <https://www.uefa.com/news-media/news/026d-132519672495-56a014558e80-1000--uefa-euro-2020-impresses-with-5-2-billion-cumulative-globa/> (Pristupljeno 22.06.2024.).
38. UEFA.com. (2021). Where to watch the UEFA EURO 2020 final: TV broadcast partners, live streams. Dostupno na: <https://www.uefa.com/uefaeuro/history/news/025a-0ec0d02154c8-5fa71e862f15-1000--where-to-watch-the-uefa-euro-2020-final-tv-broadcast-partne/> (Pristupljeno 22.06.2024.).
39. The Peninsula. (2021). Sports. Football. beIN Sports draws over one billion viewers during Euro, Copa America across MENA. Dostupno na: <https://thepeninsulaqatar.com/article/18/07/2021/beIN-Sports-draws-over-one-billion-viewers-during-Euro,-Copa-America-across-MENA> (Pristupljeno 22.06.2024.).
40. One Football. (2021). Copa America 2021: Schedule, Odds & Live Streaming. Dostupno na: <https://onefootball.com/en/news/copa-america-2021-schedule-odds-live-streaming-32969094> (Pristupljeno 23.06.2024.).
41. Allegiant Stadium. (2021). CONCACAF GOLD CUP FINAL SELLS OUT IN 90 MINUTES. Dostupno na: <https://www.allegiantstadium.com/news/detail/concacaf-gold-cup-final-sells-out-in-90-minutes> (Pristupljeno 23.06.2024.).
42. World Soccer Talk. Harris, C. (2021). 2019 USA-Mexico Gold Cup Final scores 8.7 million viewers. Dostupno na: <https://worldsoccertalk.com/news/usa-mexico-gold-cup-final-scores-8-7-million-viewers-fs1-univision-combined-20190709-CMS-275703.html> (Pristupljeno 23.06.2024.).

43. Zawaya. (2019). A Record of Over 800 Million Watched the Total Africa Cup of Nations Egypt 2019 Exclusively on beIN SPORTS. Dostupno na: <https://www.zawya.com/en/press-release/a-record-of-over-800-million-watched-the-total-africa-cup-of-nations-egypt-2019-exclusively-on-bein-sports-j9fix4u0> (Pristupljeno 23.06.2024.).
44. The Peninsula. (2019). Asian Cup breaks viewership records. Dostupno na: <https://thepeninsulaqatar.com/article/05/02/2019/Asian-Cup-breaks-viewership-records>
45. MARCA. (2021). Mbappe: During Euro 2020 I knew I wanted to leave PSG. Dostupno na: <https://www.marca.com/en/football/psg/2021/12/05/61ad26f5e2704e752f8b45bd.html> (Pristupljeno 23.06.2024.).
46. Eurosport. (2014). REAL MADRID CONFIRM SIGNING OF JAMES RODRIGUEZ. Dostupno na: https://www.eurosport.com/football/liga/2013-2014/real-madrid-confirm-signing-of-james-rodriquez_sto4334684/story.shtml (Pristupljeno 23.06.2024.).
47. Transfermarkt. EURO 2020 – PARTICIPANTS. CLUBS STARTING INTO TOURNAMENT AT A LATER POINT. Dostupno na: <https://www.transfermarkt.com/euro-2020/teilnehmer/pokalwettbewerb/EM20> (Pristupljeno 23.06.2024.).
48. Transfermarkt. COPA AMÉRICA 2021 – PARTICIPANTS. CLUBS STARTING INTO TOURNAMENT AT A LATER POINT. Dostupno na: https://www.transfermarkt.com/copa-america-2021/teilnehmer/pokalwettbewerb/cam2/sort/alter_durchschnitt (Pristupljeno 23.06.2024.).
49. Transfermarkt. Gold Cup 2019. Dostupno na: <https://www.transfermarkt.com/gold-cup-2019/erfolge/pokalwettbewerb/GC19> (Pristupljeno 23.06.2024.).
50. Transfermarkt. Africa Cup of Nations 2019. Dostupno na: <https://www.transfermarkt.com/africa-cup-of-nations/teilnehmer/pokalwettbewerb/AFCN> (Pristupljeno 23.06.2024.).
51. CGTN. (2019). 2019 AFC Asian Cup: China No.6 in total market values. Dostupno na: https://news.cgtn.com/news/3d3d674d7a41444f31457a6333566d54/share_p.html (Pristupljeno 23.06.2024.).